EELNÕU

TÕRVA VALLAVOLIKOGU

MÄÄRUS

Tõrva 26. november 2026 nr …….

Tõrva Kultuuri- ja Kogukonnakeskused põhimäärus

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 34 ja Tõrva Vallavolikogu 19.12.2017 määruse nr 25 „Tõrva valla põhimäärus“ § 53 lõike 2 alusel.

1. peatükk
Üldsätted

§ 1. Üldandmed
(1) Tõrva Kultuuri- ja Kogukonnakeskused (edaspidi *keskus*) on Tõrva Vallavalitsuse (edaspidi *vallavalitsus*) hallatav asutus.
(2) Keskusel on oma nimega sümboolika. Erinevate tegevusvaldkondade tarbeks võib ta luua ja kasutada erinevaid sümboolikaid. Sümboolika tuleb kooskõlastada vallavalitsusega.
(3) Keskuse kõrgemalseisvaks organiks on vallavalitsus.
(4) Keskuse põhimääruse kinnitab ja teeb selles muudatusi Tõrva Vallavolikogu (edaspidi *volikogu*).
(5) Keskus juhindub oma tegevuses Eesti Vabariigi ja Tõrva valla õigusaktidest ning käesolevast põhimäärusest.

§ 2. Keskuse asukoht ja tegevuskohad
(1) Keskuse asukoha aadress on Valga tn 1, Tõrva linn, 68601 Valga maakond.
(2) Keskuse teeninduspiirkond on Tõrva valla haldusterritoorium.
(3) Keskuse tegevuskohad on:
1) Tõrva meelelahutus- ja vabaajakeskus – Valga tn 1, Tõrva linn, Tõrva vald, Valgamaa;
2) Ala kogukonnakeskus – Ala küla, Tõrva vald, Valgamaa;
3) Hummuli kogukonnakeskus – Hummuli alevik, Tõrva vald, Valgamaa;
4) Riidaja kogukonnakeskus – Riidaja küla, Tõrva vald, Valgamaa;
5) Ritsu kogukonnakeskus – Linna küla, Tõrva vald, Valgamaa.
(4) Keskuse hallata on valla territooriumil asuvad, Tõrva valla omandis olevad kultuuri- ja spordihooned ning -ruumid, staadionid, spordi- ja terviserajatised ning välilavad.

2. peatükk
Tegevus ja ülesanded

§ 3. Keskuse tegevuse eesmärk
Keskuse tegevuse eesmärgiks on koordineerida Tõrva vallas kultuuri- ja sporditegevust, edendada rahvakultuuri, raamatukogundust, vahendada professionaalset kultuuri ja kunsti, korraldada huvi- ja vabaajategevusi pakkumaks võimalusi vaba aja sisustamiseks Tõrva valla territooriumil.

§ 4. Keskuse ülesanded
(1) Keskuse ülesanded on:
1) valla kultuurielu koordineerimine ja arendamine, kultuuritraditsioonide hoidmine ning rahvakultuuri, sealhulgas koorilaulu, rahvatantsu ja pillimängu edendamine;
2) kultuuri- ja spordiürituste, sealhulgas valla esindusürituste korraldamine;

3) huvitegevuse korraldamine ja vaba aja veetmise võimaluste pakkumine kõikidele elanikkonna vanusegruppidele;
4) massiürituste, festivalide, kontsertide, teatrietenduste, seminaride, kursuste, konverentside, näituste, näitusmüükide ja teiste kultuuriprojektide korraldamise toetamine või korraldusprotsessis osalemine;
5) harrastuskollektiivide, taidlus- ja huviringide ning spordiklubide tegevuse toetamine;
6) liikumisharrastuste ja tervisliku eluviisi propageerimine;
7) valla spordielu arendamine, valdkonnaga seotud koostöö koordineerimine, võistluste korraldamine ning sporditraditsioonide hoidmine;
8) Tõrva Raamatukogu haruraamatukogu ülesannete täitmine;
9) kultuuri- ja sporditegevuse kohta informatsiooni kogumine ja selle levitamine;
10) koostöö tegemine riigisiseste ja -väliste kultuuri- ja spordiasutustega valla kultuurielu ja spordi valdkonna paremaks korraldamiseks;
11) koostöö tegemine valla kultuuriasutustega ning mittetulundusühingute ja seltsidega;
12) koostöö tegemine valla ettevõtetega kultuuri- ja sporditöö paremaks korraldamiseks;
13) keskuse vara kasutamise korraldamine ning vara säilimise tagamine;
14) keskuse tegevuse eesmärgi saavutamiseks vajalike projektide koostamine, esitamine ning projektide eestvedamine;
15) muude keskuse tegevuse eesmärkidest tulenevate ülesannete täitmine;
(2) Keskus võib oma ülesannete täitmiseks korraldada tasulisi üritusi, seminare, näitusi ja huviringe.
(3) Keskus võib võimalusel ja majanduslikul tasuvusel osutada teisi tasulisi teenuseid, sealhulgas rentida keskuse kasutuses olevat vara, mille eest võetava tasu suuruse kehtestab vallavalitsus.
(4) Keskus võib oma ülesannete täitmiseks tellida teenuseid juriidilistelt ja füüsilistelt isikutelt ning sõlmida oma tegevuse korraldamiseks lepinguid.

3. peatükk
Juhtimine

§ 5. Keskuse juhtimine
(1) Keskuse tegevust juhib ja korraldab keskuse juhataja.
(2) Keskuse juhataja kinnitab ametisse vallavalitsus. Keskuse juhatajaga sõlmib, muudab ja lõpetab töölepingu vallavanem või tema poolt volitatud isik.
(3) Keskuse juhataja tagab keskuse tulemusliku ja häireteta töö ning teeb koostööd vallavalitsuse ja vallavalitsuse hallatavate asutustega.
(4) Keskuse juhataja oma tegevuses:
1) vastutab keskuse üldseisundi ja arengu, rahaliste vahendite sihipärase ja otstarbeka kasutamise ning eelarve täitmise eest;
2) koostab eelarve taotluse ning esitab selle vallavalitsusele menetlemiseks;
3) korraldab keskuse valduses oleva vara valitsemist ja kasutamist;
4) esindab keskust tööandjana, sõlmib, peatab, muudab ja lõpetab töötajatega töölepinguid;
5) teeb tehinguid seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks valla eelarves selleks ettenähtud vahendite piires õigusaktidega sätestatud korras;
6) tegutseb keskuse nimel ja esindab seda ilma täiendavate volitusteta kõigis riigi- ja omavalitsusasutustes, suhetes füüsiliste ja juriidiliste isikutega;
7) kinnitab keskuse töökorralduse reeglid ja muud töökorralduslikud dokumendid ning tagab töötervishoiu ja tööohutuse nõuete täitmise;
8) annab keskuse sisemise töö korraldamiseks käskkirju;
9) tagab keskuse asjaajamise korralduse ning vastutab selle õigsuse ja dokumentide säilitamise eest;
10) teeb vallavalitsusele ettepanekuid keskuse tegevusega seotud küsimuste lahendamiseks;
11) teeb vallavalitsusele ettepaneku tasuliste teenuste hinnakirja kehtestamiseks;
12) tagab seaduste ja muude õigusaktidega sätestatud aruannete koostamise ja esitamise;
13) täidab muid seaduse ning käesoleva põhimäärusega ja töölepingus sätestatud kohustusi;
14) vastutab asutuse arengukava koostamise eest.
(5) Keskuse juhataja äraolekul asendab teda keskuse juhi käskkirjaga määratud isik.

(6) Keskuse juhatajale alluvad keskuse töötajad.

§ 6. Keskuse töötajad
(1) Keskuse struktuuri ja töötajate koosseisu kinnitab vallavalitsus.
(2) Keskuse töö mitmekesistamiseks võib kasutada vabatahtlikke töötajaid nii Eestist kui välismaalt.
(3) Töötajate tööülesanded, õigused, kohustused ja vastutus määratakse käesoleva põhimäärusega, töökorralduse reeglitega, töötajate ametijuhendite, töölepingute ning teiste töösuhteid reguleerivate õigusaktidega.
(4) Töötajatel on õigus esitada juhatajale ettepanekuid töö paremaks korraldamiseks.

4. peatükk
Vara, finantseerimine, aruandlus ja järelevalve

§ 7. Vara, finantseerimine, aruandlus, järelevalve
(1) Keskuse valduses oleva vara valdamine, kasutamine ja käsutamine toimub kooskõlas volikogu kehtestatud vallavara valitsemise korraga.
(2) Keskuse varad on Tõrva valla bilansis ning moodustuvad keskuse kasutusse ja käsutusse antud põhivara ja bilansivälise vara.
(3) Keskust finantseeritakse Tõrva valla eelarvest eraldatud vahenditest ning muudest laekumistest ja annetustest ning keskuse tegevusega teenitud vahenditest.
(4) Keskuse rahalisi vahendeid kasutatakse sisulise tegevuse arendamiseks ning majandusliku olukorra parandamiseks.
(5) Keskuse eelarve täitmise eest vastutab juhataja.
(6) Keskuse raamatupidamist korraldab vallavalitsuse raamatupidamine vastavalt vallavalitsuse raamatupidamise sise-eeskirjadele.
(7) Teenistuslikku järelevalvet keskuse üle teostab vallavalitsus.
(8) Keskus on aruandekohustuslik vallavalitsuse ees ning esitab oma tegevuse kohta ettenähtud aruandeid vallavalitsuse poolt kehtestatud korras ja tähtaegadel.

§ 8. Keskuse ümberkorraldamine või tegevuse lõpetamine
Keskuse ümberkorraldamise või tegevuse lõpetamise otsustab volikogu.

5. peatükk
Rakendussätted

§ 9. Määruse jõustumine
Määrus jõustub 1. jaanuaril 2027.

Maido Ruusmann
vallavolikogu esimees

SELETUSKIRI

Tõrva Vallavolikogu määruse „Tõrva Kultuuri- ja Kogukonnakeskused põhimäärus“ eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Määruse eelnõu eesmärk on kehtestada Tõrva Kultuuri- ja Kogukonnakeskused põhimäärus, millega sätestatakse asutuse õiguslik seisund, tegevuse eesmärk ja ülesanded, juhtimise ja töökorralduse alused, vara kasutamise ja finantseerimise põhimõtted ning järelevalve ja aruandluse korraldus.

Tõrva Kultuuri- ja Kogukonnakeskused asutatakse Tõrva Vallavolikogu otsuse alusel alates 1. jaanuarist 2027 Tõrva Vallavalitsuse hallatava asutusena.

Uue asutuse loomine on osa Tõrva valla hallatavate asutuste tegevuse ümberkorraldamisest, mille tulemusena kujundatakse senise Tõrva Kogukonnakeskuse tegevusvaldkondade põhjal välja kaks eraldi hallatavat asutust. Noorsootöö valdkonna ülesanded koondatakse Tõrva Noorsootöökeskusesse ning kultuuri, spordi, kogukondliku tegevuse ja vaba aja sisustamisega seotud ülesanded asutusse Tõrva Kultuuri- ja Kogukonnakeskused.

2. Eelnõu eesmärk ja põhjendus

Uue hallatava asutuse loomise eesmärk on kujundada Tõrva valla kultuuri-, spordi- ja kogukondliku tegevuse korraldamiseks selge vastutusala ja ühtne juhtimisstruktuur.

Asutuse tegevuse keskmes on valla kultuurielu ja sporditegevuse koordineerimine ning arendamine, rahvakultuuri ja kohalike kultuuritraditsioonide hoidmine, elanikele mitmekesiste huvitegevuse ja vaba aja veetmise võimaluste pakkumine ning kogukondade koostöö toetamine.

Kogukondades pakutakse ühtsel tasemel ning vajadustele vastavas mahus kogukonnateenuseid – lisaks eelpool kirjeldatule ka noorsootöö- ning raamatukoguteenust.

Oluline on tagada kultuuri- ja sporditegevuse kättesaadavus kogu Tõrva vallas, sealhulgas piirkondlikes kogukonnakeskustes. Ühise asutuse juhtimise alla koondatakse valla kultuuri- ja sporditaristu ning erinevates piirkondades tegutsevad kogukondlikud tegevuskohad. See loob võimaluse korraldada nende kasutamist ja arendamist terviklikult ning toetada piirkondade koostööd.

Ühtse asutuse loomisega soovitakse tugevdada valla kultuuri- ja spordielu korralduslikku võimekust, toetada kohalikke kultuurikollektiive, huviringe ja spordiklubisid ning luua paremad eeldused erinevate kultuuri- ja spordisündmuste korraldamiseks.

Lisaks luuakse paremad eeldused professionaalsete kultuurisündmuste vahendamiseks ning tulu teenimiseks.

3. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määruse eelnõuga kehtestatakse Tõrva Kultuuri- ja Kogukonnakeskused põhimäärus.

Põhimäärusega sätestatakse asutuse tegevuse korraldamise alused ning määratletakse keskuse peamised ülesanded ja vastutusvaldkonnad.

Olulisemad põhimäärusega reguleeritavad küsimused on järgmised:

1. Asutuse õiguslik seisund ja tegevuskohad

Tõrva Kultuuri- ja Kogukonnakeskused on Tõrva Vallavalitsuse hallatav asutus, mille teeninduspiirkond on kogu Tõrva valla haldusterritoorium.

Põhimääruses määratakse keskuse asukohaks Valga tn 1, Tõrva linn ning tuuakse välja keskuse tegevuskohad:

- Tõrva meelelahutus- ja vabaajakeskus;
- Ala kogukonnakeskus;
- Hummuli kogukonnakeskus;
- Riidaja kogukonnakeskus;
- Ritsu kogukonnakeskus.

Asutuse hallata on ka valla territooriumil asuvad Tõrva valla omandis olevad kultuuri- ja spordihooned ning -ruumid, staadionid, spordi- ja terviserajatised ning välilavad.

2. Tegevuse eesmärk ja ülesanded

Asutuse tegevuse eesmärk on koordineerida Tõrva vallas kultuuri- ja sporditegevust, edendada rahvakultuuri ja raamatukogundust ning korraldada huvi- ja vabaajategevusi, pakkudes elanikele võimalusi vaba aja sisustamiseks kogu valla territooriumil.

Keskuse peamiste ülesannetena nähakse ette:

- valla kultuurielu koordineerimine ja arendamine ning kultuuritraditsioonide hoidmine;
- rahvakultuuri, sealhulgas koorilaulu, rahvatantsu ja pillimängu edendamine;
- kultuuri- ja spordiürituste ning valla esindusürituste korraldamine;
- huvitegevuse ja vaba aja veetmise võimaluste pakkumine kõikidele elanikkonna vanusegruppidele;
- harrastuskollektiivide, taidlus- ja huviringide ning spordiklubide tegevuse toetamine;
- liikumisharrastuste ja tervisliku eluviisi propageerimine;
- valla spordielu arendamine ning sporditraditsioonide hoidmine;
- Tõrva Raamatukogu haruraamatukogu ülesannete täitmine;
- kultuuri- ja sporditegevuse alase teabe kogumine ja levitamine;
- koostöö arendamine kultuuri- ja spordiasutuste, mittetulundusühingute, seltside ja ettevõtetega.

Samuti antakse keskusele võimalus korraldada tasulisi üritusi, seminare, näitusi ja huviringe ning osutada muid tasulisi teenuseid, sealhulgas rentida keskuse kasutuses olevat vara.

3. Keskuse juhtimine ja personal

Keskuse tegevust juhib ja korraldab keskuse juhataja, kelle kinnitab ametisse vallavalitsus. Juhatajaga sõlmib, muudab ja lõpetab töölepingu vallavanem või tema volitatud isik.

Põhimäärusega määratletakse juhataja ülesanded ja vastutus, sealhulgas keskuse tegevuse korraldamine, eelarve koostamine ja täitmine, vara kasutamise korraldamine, töötajate juhtimine, lepingute sõlmimine ning asutuse esindamine.

Keskuse struktuuri ja töötajate koosseisu kinnitab vallavalitsus.

4. Vara, finantseerimine ja järelevalve

Põhimäärusega sätestatakse keskuse valduses oleva vara kasutamise ja valitsemise alused. Keskuse varad on Tõrva valla bilansis ning vara kasutatakse keskuse tegevuse eesmärkide saavutamiseks.

Keskuse tegevust finantseeritakse Tõrva valla eelarvest eraldatud vahenditest, muudest laekumistest, annetustest ning keskuse tegevusega teenitud vahenditest.

Keskuse raamatupidamist korraldab vallavalitsuse raamatupidamine. Teenistuslikku järelevalvet keskuse üle teostab vallavalitsus.

4. Mõjuanalüüs

Määruse kehtestamisega luuakse õiguslik ja korralduslik alus Tõrva Kultuuri- ja Kogukonnakeskused tegevuseks.

Mõju kultuuri- ja spordielule

Kultuuri- ja sporditegevuse koondamine ühe asutuse juhtimise alla loob eeldused valdkondade terviklikumaks koordineerimiseks ja arendamiseks. See võimaldab paremini kavandada kultuuri- ja spordisündmusi, toetada kohalikke harrastuskollektiive ja spordiklubisid ning arendada koostööd erinevate valdkonna organisatsioonidega.

Mõju kogukondadele ja piirkondadele

Piirkondlike kogukonnakeskuste tegutsemise jätkumine ühise asutuse koosseisus aitab säilitada kohalikke tegevusvõimalusi ning toetada kogukondlikku aktiivsust. Ühtne juhtimine loob võimaluse kasutada olemasolevaid ruume, rajatisi ja muid ressursse paindlikumalt ning kavandada tegevusi kogu valla vajadustest lähtuvalt.

Kaasatud on rohkem külaseltse ja külade aktiivseid inimesi, sisend ja tegevuste vajadus tuleb nendelt inimestelt, kellele keskused on loodud ja mõeldud. Kogukonnad ei konkureeri omavahel ürituste toimimise aja ega sisuga.

Mõju elanikele ja huvitegevusele

Keskuse ülesannete hulka kuulub huvitegevuse ja vaba aja veetmise võimaluste pakkumine kõikidele elanikkonna vanusegruppidele. See loob aluse mitmekesiste tegevusvõimaluste arendamiseks nii lastele ja noortele kui ka täiskasvanutele ja eakatele.

Mõju asutuse töökorraldusele ja personalile

Uue asutuse loomisega kujundatakse ümber senise Tõrva Kogukonnakeskuse tegevuste korraldus. Kultuuri-, spordi- ja kogukondliku tegevusega seotud ülesanded koondatakse uude asutusse Tõrva Kultuuri- ja Kogukonnakeskused ning noorsootöö ülesanded Tõrva Noorsootöökeskusesse.

Asutuse struktuuri ja töötajate koosseisu kinnitab vallavalitsus. Ümberkorraldusega seotud personalimuudatuste täpne ulatus sõltub uue asutuse struktuurist ja töökorralduse kujundamisest.

Mõju valla juhtimisele ja halduskorraldusele

Kahe eraldi hallatava asutuse moodustamine võimaldab määratleda selgemalt noorsootöö ning kultuuri-, spordi- ja kogukonnatöö vastutusvaldkonnad. See loob eeldused valdkondade

sisulisemaks juhtimiseks ning asutuste tegevuse eesmärgipärasemaks korraldamiseks, mis põhineb planeeritud arengul ja eesmärkidel, finantsid on juhitud vastavalt eelarvele. Ümberkorraldused muudavad personali ja muude ressursside kasutamist ja jagamist erinevate asutuste vahel efektiivsemaks.

5. Eelnõu rakendamisega seotud kulud ja nende katmise allikad

Keskuse tegevust rahastatakse Tõrva valla eelarvest eraldatud vahenditest ning muudest põhimääruses nimetatud tuludest ja laekumistest.

Asutuse tegevuse korraldamiseks vajalikud vahendid nähakse ette Tõrva valla eelarves. Asutuse eelarve koostamisel lähtutakse kavandatud tegevustest, töötajate koosseisust, hallatavate hoonete ja rajatiste majandamisvajadusest ning muudest asutuse ülesannete täitmiseks vajalikest kuludest.

6. Määruse rakendamine

Tõrva Kultuuri- ja Kogukonnakeskused tegevus algab 1. jaanuaril 2027.

Määruse rakendamiseks korraldab vallavalitsus asutuse struktuuri ja töötajate koosseisu kinnitamise, asutuse töö korraldamiseks vajalike dokumentide ettevalmistamise ning muud asutuse tegevuse alustamiseks vajalikud toimingud, sh keskuse juhataja leidmiseks konkursi korraldamine.

Keskuse juhataja ülesandeks on korraldada asutuse igapäevane tegevus vastavalt põhimääruses sätestatud eesmärkidele ja ülesannetele ning tagada keskuse valduses oleva vara sihipärane kasutamine.

7. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu on läbi vaadanud volikogu kultuurikomisjon 13.11.2026 koosolekul, kogukonna ja turvalisuse komisjon 16.11.2026 koosolekul ja haridus- ja noorsootöökomisjon 20.11.2026 koosolekul.

8. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. jaanuaril 2027.

Eelnõu esitaja: Tõrva Vallavalitsus

Seletuskirja koostas: abivallavanem Kristi Napast